

Katalog wystawy „Stulecie
Pana Tadeusza”

<https://rcin.org.pl>

Inst. archiwalny IBL

KATALOG WYSTAWY

„STULECIE PANA TADEUSZA“

1834—1934

URZĄDZONEJ STARANIEM

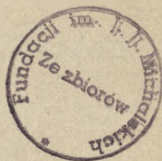
ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH
I
TOWARZYSTWA LITERACKIEGO IM. A. MICKIEWICZA

Z DWIEMA PODOBIZNAMI

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63

LWÓW W CZERWCU 1934
DRUKARNIA ZAKŁADU NARODOWEGO IMIENIA OSSOLIŃSKICH

Eksponaty pochodzą ze zbiorów: Zakładu Narodowego im. Ossolińskich (Księgozbiór główny, Muzeum im. XX. Lubomirskich, Biblioteka im. Gwalberta Pawlikowskiego), Archiwum Państwowego we Lwowie, Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie, Biblioteki fund. Wiktora hr. Baworowskiego we Lwowie, Biblioteki Poturzyckiej i Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego we Lwowie, Biblioteki Uniwersytetu J. Kazimierza we Lwowie, Maticy słowackiej w Turczańskim św. Marcynie, tudzież ze zbioru: Feliksa Słotwińskiego w Kołomyi, dra Henryka Batowskiego, dra Tadeusza Mańkowskiego, Aleksandra Semkowicza we Lwowie oraz Jana Michalskiego w Warszawie.

RĘKOPISY

Adama Mickiewicza autograf „Objaśnień“ do *Pana Tadeusza* tudzież „Omyłek druku“ (1834).

Juljusza Słowackiego autograf poematu *Pan Tadeusz*.

Podobizna fotograficzna pierwszej strony autografu *Pana Tadeusza* (tytuł pierwotny *Żegota*).

DRUKI

I

WYDANIA ORYGINALNE

1. *Pan Tadeusz czyli ostatni zajazd na Litwie*. Historja szlachecka z r. 1811 i 1812, we dwunastu księgach, wierszem, przez Adama Mickiewicza. Tom I—II. Wydanie Aleksandra Jełowickiego, z popiersiem autora. [Według medaljonu Dawida d'Angers — sztych Antoniego Oleszczyńskiego.] Paryż. W typografji A. Pinard, przy wybrzeżu Voltaire, 15. 1834.

Wydanie pierwsze.

2. Toż. Tom I—II. Nakł. i druk. Ernesta Lambecka. Toruń, 1859.

Na karcie przedtytułowej: *Pan Tadeusz*. Dosłowne wydanie paryskiej edycji z r. 1834.

3. Toż. Paryż, Księg. Luksemburska. Kraków, księg. G. Gebethnera i Sp., druk. W. L. Anczyca i Sp., 1878.

4. Toż. Warszawa. Nakład Gebethnera i Wolffa, Kraków, druk. W. L. Anczyca i Sp., 1878.
Wydanie cenzurowane ze zmianami dokonanymi przez cenzora.
5. Toż. Z ilustracjami E. M. Andriollego. Lwów, nakł. księg. F. H. Richtera (H. Altenberg), druk. F. A. Brockhausa w Lipsku, [1882].
6. Toż. Lwów, Księg. Polska A. D. Bartoszewicza, druk. J. Czańskiego w Gródku, [1886].
Biblioteka Mrówki, Tom 232—33.
7. Toż. Przedruk wydania paryskiego z r. 1834. Kraków, nakł. księg. antykarskiej W. Chaberskiego, druk. Józefa Fischera, 1886.
8. Toż. Wydanie nowe. Kraków, nakł. księg. G. Gebethnera i Sp., druk. W. L. Anczyca i Sp., 1886.
9. Toż. Wydanie nowe z portretem Autora. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1886.
Wydanie cenzuralne z opuszczeniami.
10. Toż. Lwów, Gubrynowicz i Schmidt. Paryż, Księg. Luksemburska, druk. W. L. Anczyca w Krakowie, 1886.
Odbitka z III tomu *Pism Mickiewicza* z r. 1835.
11. Toż. Wydanie skrócone, z objaśnieniami i portretem poety. Z upoważnienia rodziny autora. Warszawa, Składy główne: Gebethner i Wolff, oraz K. Prószyński, Druk. Warszawska, 1888.
Wydanie ludowe za 10 groszy.
12. Toż. Lwów, druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1888.
Wydawnictwo Macierzy Polskiej, Książeczka 40.
Opracował Wilhelm Bruchnalski.
13. Toż. Z portretem poety i 24 ilustracjami rysunku E. M. Andriollego. Lwów, nakł. i własn. H. Altenberga, druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1889.

14. Toż. Warszawa, nakł. księg. St. Bukowieckiego, druk. Wład. Szulca, 1893.
15. Toż. Wydanie jubileuszowe z portretem poety i 24 ilustracjami rysunku E. M. Andriollego. Lwów, nakł. i własn. H. Altenberga, druk. „Słowa Polskiego“, 1898.
16. Toż. Z 12 kartonami i 12 rysunkami specjalnie przygotowanymi dla tej edycji przez Kazimierza Alchimowicza artystę-malarza. Wydanie na pamiątkę setnej rocznicy urodzin Wieszcza, staraniem Redakcji „Przeglądu Tygodniowego“ dokonane. Warszawa, w d. 24 grudnia 1898. Druk. P. Laskauera i W. Babickiego.
17. Toż. Wydanie nowe. Kraków, nakł. G. Gebethnera i Sp., druk. W. L. Anczyca i Sp., 1901.
Wydanie miniaturowe z portretem poety.
18. Toż. Dla dorastającej obojej płci młodzieży, wydał Prof. J. O. Sędzimir. Tom I—II. Rzeszów, nakł. wydawcy, druk. J. A. Pelara, MCMII—III.
Przeróbka.
19. Toż. Wydanie na pamiątkę pięćdziesiątej rocznicy zgonu wieszczka. Warszawa — Łódź, Tłocznia „Rozwoju“, 1905.
Z ilustracjami St. Masłowskiego.
20. Toż. Z ilustracjami E. M. Andriollego. Lwów, H. Altenberga, druk. Brockhousa w Lipsku. b. w. r.
21. Toż. Wstępem i objaśnieniami opatrzył Jan Michalski. Warszawa, nakł. Tow. „Wydawn. podręczników szkolnych“, druk. Bilińskiego i Maślankiewicza, [1907].
Biblioteczka Polska, Nr. 4.
22. Toż. Tom I—II. Moskwa, nakł. Wydawn. „Świt“, [1918].
Biblioteczka Wychodźstwa Polskiego, Tom III—VI.
23. Toż. Kraków, nakł. J. Czerneckiego, druk. Narodowa, [1918].

24. Toż. Warszawa, * F. Hoesick [druk. O. Brandstettera w Lipsku], 1920.

Przedruk anastatyczny II tomu wydania A. Mickiewicza *Dzieł wszystkich* pod redakcją Piniego i Reitera.

25. Toż. Mikołów, Spółka Wyd. K. Miarki, Poznań, Spółka Pedagogiczna, 1920.

26. Toż. Wydanie Józefa Kallenbacha i Jana Łosia. Lwów, nakł. i druk. Zakł. Nar. im. Ossolińskich, 1921.

27. Toż. Z ilustracjami E. M. Andriollego. Warszawa, Biblioteka Polska, Lwów, H. Altenberg. Druk. „Biblioteki Polskiej“ w Bydgoszczy, 1921.

28. Toż. Objaśnili i zastosowali do potrzeb szkolnych Jan Bystrzycki i Michał Janik. Lwów-Warszawa, Książnica Polska T. N. S. W., MCMXXI.

29. Toż. Wydanie popularne. Lwów, Księg. Samuela Bodeka, druk. A. Gojawicyńskiego. b. w. r.

30. Toż. Warszawa, Inst. Wydawn. „Biblioteka Polska“. b. w. r. [1923].

Wielka Biblioteka, Nr. 17.

Opracował Wilhelm Bruchnalski.

31. Toż. Objaśnili i zastosowali do potrzeb szkolnych Jan Bystrzycki i Michał Janik. Wydanie drugie. Książnica-Atlas, Lwów-Warszawa, 1925.

32. Toż. Z ilustracjami E. M. Andriollego. Łódź, Wydawn. A. F. Mittlera, 1925.

33. Toż. Opracował Stanisław Pigoń. Kraków, nakł. Krakowskiej Spółki Wydawniczej, druk. W. L. Anczyca i Sp., 1925.

Biblioteka Narodowa, Serja I, Nr. 83.

34. Toż. Tekst utworu objaśnieniami i wstępem zaopatrzył Dr. H. Sawicz. Przemyśl, wydawn. Książnicy Naukowej. b. w. r.

Książnica Pisarzy Polskich i Obcych, Tomik 27.

35. Toż. Objaśnili i zastosowali do potrzeb szkolnych

- J. Bystrzycki i M. Janik. Wydanie trzecie. Lwów, Książnica-Atlas, 1926.
36. Toż. Opracował Konrad Górski. Lwów, Wydawn. i druk Zakł. Nar. im. Ossolińskich, 1931.
37. Toż. Wydał i objaśnił Tadeusz Pini. Nowogródek, nakł. Komitetu Mickiewiczowskiego, Druk. Narodowa w Krakowie, 1933.
38. Epilog *Pana Tadeusza* z autografu wydał Stanisław Pigoń. Kraków, Druk. W. L. Anczyca i Sp., 1925.
Uzupełniona odbitka z V zeszytu „Silva Rerum“.

II

STRESZCZENIA PROZĄ, PRZERÓBKI

39. Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz* czyli ostatni zajazd na Litwie z r. 1811 i 1812. Prozą opowiedział i objaśnił H. K. Nieczuja. Poznań, 1886.
40. Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz*, streściła Marja Wysłouchowa. Lwów, 1898.
Wydawnictwo im. Kasyldy Kulikowskiej, Książeczka III.
41. *Pan Tadeusz* czyli ostatni zajazd na Litwie. Poemat Adama Mickiewicza podany w streszczeniu prozą przez Janinę S. Aleksotę. Z podobizną i życiorysem poety. Łódź, nakł. i druk. Wilhelma Zukerkandla, 1898.
Biblioteczka dla Dzieci i Młodzieży ku Rozrywce i Nauce, Książeczka XXX.
42. *Pan Tadeusz*, dzieło Adama Mickiewicza. W 9 odsłon ułożył Kazimierz Missona. Brody, nakł. i druk. F. Westa, 1907.
43. *Pan Tadeusz*. Opowiadanie osnute na tle poematu Adama Mickiewicza przez Walerję Szalay. Tarnów, 1911.
44. Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz*, streściła Marja Wysłouchowa. Wydanie drugie. Lwów, 1921.
45. Górecki Jan Ks. Spór o zamek (*Pan Tadeusz*).

Opracował dla sceny... Miejsce Piastowe, Wydawn. i druk. Tow. św. Michała Arch., 1931.

Biblioteka Teatralna Michalineum.

46. Rossowski Stanisław. Kropiciel i Brzytwa w wojsku narodowym. Gawęda sceniczna w trzech aktach. Miejsce Piastowe, Wydawn. i druk. Tow. św. Michała Arch., 1931.
Biblioteka Teatralna Michalineum.

III

PRZEKŁADY

PRZEKŁADY ROSYJSKIE

47. Otrivki iz poemi *Pan Tadjeuś*.
Pjerjevody i podražanija N. V. Bjerga. Sanktpietierburg, 1860, s. 207—230.
48. Toż. Pjerjevody iz Mickjeviča N. Bjerga. Varšava, 1865.
49. *Pan Tadjeuś*. Poema A. Mickjeviča, pjerjevjel N. Bjerg. Varšava, V tipogr. Varšavskago učebnago Okruga, 1875.
50. *Pan Tadjeuś*, poema. Pjerjevod z pol'skago N. V. Bjerga. Izdanije vtoroje. (Bjez propuskov.) S. Pietierburg, Izdanije L. F. Pantjelějeva, 1907.
51. *Pan Fhaddjej* ili posłėdniej naėzd v Litvě. Otrivok I časti IV knigi.
(Iz Mickjeviča. Pjerjevody N. P. Sjemjenova. S. Pietierburg, 1883).
52. *Pan Tadjeuś* ili posłėdniej litovskij naėzd. Epiczjeskaja poema w 12 knigach. Pjerjevod V. G. Bieniediktova. Pietierburg, M. O. Volf, 1902.

PRZEKŁADY UKRAIŃSKIE.

53. *Pan Fadij*. Perelozyw Kuźma Wołyneć. Knyźka I. Ho-spodarstwo.

Prawda. Lwów, 1874, nr. 1, s. 4—12.

Przekładu, mimo zapowiedzi, nie kontynuowano.

**PAN
T A D E U S Z**

CZYLI
OSTATNI ZAJAZD NA LITWIE.

Historja szlachecka

z r. 1811 i 1812,

WE DWUNASTU KSIĘGACH, WIERSZEM,

przez

ADAMA MICKIEWICZA.

—
TOM PIERWSZY.

—
Wydanie Alexandra Zelowickiego,

z POPIERSIEM AUTORA.
—

PARYŻ.

1834.

PODOBIZNA KARTY TYTUŁOWEJ PIERWSZEGO WYDANIA
PANA TADEUSZA

<https://rcin.org.pl>

54. [Epilog do *Pana Tadeusza*].
Tłum. Iwana Franki w książce: *Wielka Utrata*, Lwów, 1914.
s. LI—LIV.
55. *Pan Tadeuś*. Perekład i wstępna stattja M.[aksyma] Ryl'-
škoho, Slovo. Kyjivskij Okrlit No 1673. Deržtrest
„Kyjiv-Druk“, 1927.

PRZEKŁADY BIAŁORUSKIE

56. *Pan Tadeusz*. [Przekład białoruski przez Wincentego
Dunin-Marcinkiewicza, Petersburg, 1859].
Nakład tego wydania zniszczono na rozkaz cenzury ro-
syjskiej, egzemplarz znajdujący się na wystawie jest unikatem
z Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie.
57. *Pan Tadeusz*, pa polsku napisau Adam Mickiewicz. Na
biełaruskuju hutarku pierawiarnuu Wincuk Marcinkie-
wicz. Wydańnie druhoje. Pieciarburh, 1907.
Biełaruskije Pieśniary, T. II.
Przedruk z powyżej wymienionego egzemplarza.
58. *Pan Tadeusz*. Paemät Adama Mickiewicza piarałazyū
z polskaho na biełaruski jazyk A.[leksander] J.[elski].
Kniha I. Lwoū, U drukarni ludōwaj pod upr. St. Baŷ-
laho, 1892.

PRZEKŁAD CZESKI

59. *Pan Tadeáš* čili poslední zájezd na Litvě. Přeložila
Eliška Krásnohorská. V Praze, tiskem a nákl. Dra
Edv. Grégra, 1882.
Poesie Světova, číslo XXII.
60. To ŷ. Druhé vydání, 1892.
61. To ŷ. Třetí pozměněné vydání, 1917.
Sbornik Světové Poesie, číslo 127.
62. To ŷ. Čtvrté pozměněné vydání, 1917.
63. To ŷ. Čtvrté pozměněné vydání, 1925.
Školni vydání.

PRZEKŁAD SŁOWACKI

- 63 a. *Pan Tadeusz*. Wyjątki w przekładzie słowackim Horala = Piotra Belli. (Slovenské Listy. Lipt. Ružomberk, R. 1900. — Narodnie Noviny. Turč. Sv. Martin, R. 1902.)

PRZEKŁAD CHORWACKI

64. Adam Mickiewicz, *Gospodin Tadija* ili posljednji porob u Litvi. Plemićka pripovijest iz godine 1811 i 1812. U dvanaest pjevanja. Preveo, uvod i bilješke napisao Dr. T. Maretić. Nagradjeno iz zaklade Adolfa Veber-Tkalčevića za godinu 1890. Zagreb, Naklada „Matice Hrvatska“, 1893.

Prievodi Novijih Pjesnika, Svezak prvi.

PRZEKŁADY BUŁGARSKIE

65. *Pan Tadeusz* ot Adama Mickiewića. Převede ot polski: Efrem Karanov. Sofija, Pridvorna Pečatnica, Bratja Prošekovi, 1901.
66. *Pan Tadeusz*. [Cztery wyjątki].

Gabe-Peneva Dora. Pol'ski poeti. Izbrani pesni s charakteristiki na poetite i s predgovor ot Bojan Penev. Sofija, 1921, s. 1—24.

PRZEKŁADY NIEMIECKIE

67. *Herr Thaddäus* oder der letzte Sajazd in Lithauen. Eine Schlachtschitz-Geschichte aus den Jahren 1811 und 1812. In zwölf Büchern. Aus dem Polnischen des Adam Mickiewicz in Gemeinschaft mit dem Dichter von R. O. Spazier. Bd. I—II. Leipzig, 1836.

68. *Herr Thaddäus*.

Liczne wyjątki w przekładzie ks. A. Pechnika w rozprawie: Goethes *Hermann und Dorothea* und *Herr Thaddäus*. Eine Parallele. Leipzig, 1879.

69. *Herr Thaddäus* oder Der letzte Einritt in Littauen. Eine Adelsgeschichte aus den Jahren 1811 und 1812 in Versen und in zwölf Büchern von Adam Mickiewicz.

Aus dem Polnischen metrisch übertragen von Dr. Albert Weiss. Leipzig, Wilhelm Friedrich, 1882.

70. *Herr Thaddäus* oder das letzte Einreiten in Litthauen. Von Adam Mickiewicz. Übersetzt von Siegfried Lipiner. Erstes Buch.

Wydanie litografowane — nie podano miejsca wydania i daty.

71. *Herr Thaddäus* oder der letzte Einritt in Lithauen, von Adam Mickiewicz. Übersetzt von Siegfried Lipiner. Leipzig, Druck und Verlag von Breitkopf und Härtel, 1882.

Poetische Werke von Adam Mickiewicz, Bd. I.

72. Toż. Zweite Auflage, 1898.

73. *Junker Thaddäus*. Schauspiel in fünf Aufzügen, nach dem Epos *Pan Tadeusz* des A. Mickiewicz. Posen, W. Decker, 1891.

PRZEKŁADY SZWEDZKIE

74. *Herr Tadeusz* eller Den sista utmätningen i Litwa. En adelshistoria från åren 1811 och 1812 i tolf sånger. På vers af Adam Mickiewicz. [Tłumaczenie Alfreda Jensen]. Stockholm, Albert Bonnier, Göteborg-Wald, Zachrissons Boktryckeri, 1898.

75. *Pan Tadeusz* eller sista nävrättsdusten i Litauen. En Adelshistoria från åren 1811 och 1812 i tolv böcker av Adam Mickiewicz. Översättning av E. Weer. [Ellen Wester]. Stockholm, Albert Bonniers — Förlag, 1926.

Världs Litteraturen de stora Mästerwerken.

PRZEKŁADY ANGIELSKIE

76. *Master Thaddeus*; or, the last foray in Lithuania. By Adam Mickiewicz. An Historical Epic Poem in Twelve Books. Translated from the Original by Maude Ashurst Biggs (Translator of *Konrad Wallenrod*). With a Preface

by W. Morfill, M. A. and Notes by the Translator and Edmond S. Naganowski. Vol. I—II. London, Trübner et Co., Ludgate Hill. Ballantyne Press, Edinburgh and London, 1885.

77. *Pan Tadeusz* or The Last Foray in Lithuania. A story of life among Polish Gentlefolk in the yerars 1811 and 1812 in twelve books. Transl. by Georg Rapall Noyes. London and Toronto, 1917.
78. *Pan Tadeusz* or The Last Foray in Lithuania by Adam Mickiewicz. Translated from the Polish by Georg Rapall Noyees. London & Toronto, Published by J. M. Dent & Sons Ltd & in New York by E. P. Dutton & Co, 1930.

PRZEKŁADY LITEWSKIE

79. *Ponas Tadas*. Verte K. Šakenis. Kaunas, „Raidės“ Spaustuvė, 1924.
80. *Ponas Tadas*, arba paskutinis užpuolimas Lietuvoje. T. I—II. Vertė A. Valaitis. Kaunas, Švyturio, 1924. Jaunimo Biblioteka, Nr. 21.
81. *Ponas Tadas* (iš A. Valaičio, K. Šakenio ir M. Biržiskos vert).
- W książce: M. Biržiska, *Iš Adomo Mickevičiaus raštu*. Kaunas, 1927, s. 173—273.

PRZEKŁAD ŁOTEWSKI

82. Is poems *Pan Tadeusz*. (Austrums, Riga 1899, nr. 2, s. 122—5.)
Wyjątki w tłumaczeniu łotewskiem Sudrabu Edscha, z życiorysem i portretem Mickiewicza.

PRZEKŁAD FIŃSKI

83. *Pan Tadeusz*, eli Viimeinen Pakkolnovutus Liettuassa. Aatelistarina Vuosilta 1811 ja 1812. Puolankielestä suomentanut V. K. Trast. Porvoossa, Werner Söderström Osakeyhtiö, 1921.

PRZEKŁADY FRANCUSKIE

84. *Thadée Soplitz*, ou le dernier procès en Lithuanie ; récit historique en douze livres. (1811—1812.) Traduit par MM. C. Ostrowski et E. Haag.
Oeuvres poétiques complètes de A. Mickiewicz. Trad. par Chr. Ostrowski. t. II. Paris, 1845.
85. *Monsieur Thadée de „Sopliça“* ou le dernier procès en Lithuanie sui generis. Recit historique en douze chants par.... Ire-IIme Partie. Paris, Typogr. de E. Plon et Cie, 1876—77.
Tłumaczenie K. hr. Przewodniczego (Charles de Noir-Isle). Poètes Illustres de la Pologne au XIXe Siècle.
86. *Thadée Soplitz (Pan Tadeusz)* ou la Lithuanie en 1812. Poème d'Adam Mickiewicz. Traduit en vers français par V. Gasztowtt. Extrait du Bulletin Polonais. Paris, Impr. Adolphe Reiff, 1899.
87. *Monsieur Thadée*. Quelques pages traduit en Vers français par W. Gasztowtt. Illustrées par Xavier Kozminski. Editées par les anciens élèves de l'Ecole Polonaise des Batignolles et Les Amis de la Pologne, 1929.

PRZEKŁADY WŁOSKIE

88. *Taddeo Soplitz* o l'ultimo processo in Lituania di Adamo Mickiewicz. Milano,
Biblioteca del Pungolo, 1871, Nr. 1—18.
89. *Pan Taddeo*. Trad. di Clotilde Garosci, introd. di Cristina Agosti Garosci. Vol. I—II. Lanciano, Carabba editore, [1924].
Scrittori Italiani e Stranieri, Nr. 15—52.

PRZEKŁAD HISZPAŃSKI

90. *Tadeo Sopliça* o el ultimo proceso en Lituania. Narración histórica. Primera traducción española por Leon Medina. Madrid, Imprenta de José de Rojas, 1885.

PRZEKŁADY RÓŻNE

(zbiorowe, hebrajski i esperanto).

91. Początek pierwszej księgi *Pana Tadeusza* w przekładzie na dziewięć języków europejskich. Lwów, nakł. Wład. Bełzy, druk. E. Winiarza, 1888.

Przekłady: czeski E. Krasnohorskiej, rosyjski M. Berga, małopolski K. Wołyńca, białoruski W. Marcinkiewicza, francuski W. Gasztowtta, włoski A. Boito, hiszpański L. Medina, niemiecki S. Lipinera, angielski M. A. Biggs.

92. *Pan tadeusz* o ha-kenesija ha-achrona be-lita, meet adam mickiewicz, tirgem mi-polanit josef lichtenbaum. Warszawa. Sefer riszon. Hocaat a. j. sztybel. 5681.

Pan Tadeusz Adama Mickiewicza. Przełożył J. Lichtenbaum. Warszawa, Wydawnictwo — Sztybel, druk. J. Hendlera, 1921.

93. *Sinjoro Tadeo* au lasta armita posedopreno en Litvo. (Pola epopeo *Pan Tadeusz*) de Adam Mickiewicz. Esperanta traduko de Antoni Grabowski. Warszawa, Eldono kun helpo de esperantista rondeto, presejo L. Bogusławski, 1918.

IV

LITERATURA O PANU TADEUSZU

(WYBÓR)

94. Biegeleisen Henryk, *Pan Tadeusz Adama Mickiewicza*. Studium estetyczno-literackie. Warszawa, 1884.
95. Brandes Georg, *Pan Tadeusz*. Szkic. (Pamięci Adama. Petersburg, Wyd. Red. „Kraju“, 1890).
96. Bruchnalski Wilhelm, *Reminiscencje w Panu Tadeuszu z Homera, Wergiliusza i Tassa*. Odb. z Pam. Tow. lit. im. A. M., Lwów, 1888.
97. Chmielowski Piotr, *A. Mickiewicz. Pan Tadeusz*. Komentarz do tekstu poematu w wydaniu „Macierzy Polskiej“. Brody, 1902.

Arcydzieła Polskich i Obcych Pisarzy, Tom 8.

WYDANIE WYKŁADÓW

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

98. Chrzanowski Ignacy, *Za co powinniśmy kochać „Pana Tadeusza”*? Wyd. drugie. Warszawa, b. w. r.
Biblioteczka Uniw. Ludowych i Młodz. Szkolnej, Nr 101.
99. Czapczyński Tadeusz, *Metodyczny rozbiór „Pana Tadeusza” w formie pytań*. Warszawa, 1919.
100. Dąbkowski Przemysław, *Uwagi prawne w Panu Tadeuszu*. (Pokłosie z 20 lat pracy naukowej, Lwów, 1917).
101. Dybowski Władysław, *Rośliny litewskie w poezjach A. Mickiewicza*. Odb. z „Kosmosu”. Lwów, 1898.
102. Gąsiorowski Albert, *Adam Mickiewicz od wyjazdu z Petersburga i „Pan Tadeusz”*. Wadowice, 1874.
103. Gostomski Walery, *Arcydzieło poezji polskiej: A. Mickiewicza „Pan Tadeusz”*. Kraków, 1894.
104. — *Przyroda w „Panu Tadeuszu”*. (Ateneum, Warszawa, 1892, II, z. 1.)
105. Gustaitis M., *Adomo Mickevičiaus Ponas Tadas*. Etiudas. Kaunas, 1927.
106. Habura Franciszek, *Pan Tadeusz a Iljada*. Kraków, 1874.
107. Jabłonowski Wacław, *Beniowski*, poema przez Juljusza Słowackiego. (Trzeci Maj. Paryż 5. X. 1841).
W recenzji ujemne uwagi o Panu Tadeuszu.
108. Kal' Jemieljan, *Razbor poemu Mickiewiča „Pan Tadeuś” s istoriczeskoj točki zrėnija*. (Slavianskij Eziegodnik, Kijev 1878, s. 70—115).
109. Kleiner Juljusz, *O „Panu Tadeuszu” — książce budującej*. Lwów, 1925.
110. Korotyński Wincenty, *Pięćdziesiąta rocznica „Pana Tadeusza”*. (Tygodnik Powszechny, Warsz. 1885, nr. 10.)
111. Kulesza Witold, *„Pan Tadeusz” ewangelją ochrony przyrody*. Le poème de Mickiewicz, „Pan Tadeusz” („Monsieur Thadée”), comme évangile de la protection de la nature. Odb. z „Ochrony Przyrody”, R. 11. Kraków, druk W. L. Anczyca i Sp., 1931.

112. *Le Sieur Thadée, poème de Mickiewicz.* (Le Polonais. Paris, 1835, V, s. 44—8).
113. *Lekov Ivan, Pan Tadeusz na bałgarski.* (Z zagadnień kulturalno-literackich Wschodu i Zachodu, Nr. IV. Kraków 1933—4, s. 122—34).
114. Łapczyński Kazimierz, *Flora Litwy w „Panu Tadeuszu“.* Kraków, 1894.
115. Marković Franjo, *Dom i svijet.* Idilska pjesan. Zagreb, 1923.
 Poemat napisany pod wybitnym wpływem *Pana Tadeusza.*
116. Niemojewski Andrzej, *Dawność a Mickiewicz.* Warszawa, 1921.
 Ustępy o Panu Tadeuszu.
117. Pigoń Stanisław, *Wartości wychowawcze Pana Tadeusza.* (Do podstaw wychowania narodowego. Lwów, 1917).
118. — *Ze studjów nad tekstem „Pana Tadeusza“.* Trzy notatki. (Uzupełn. przedruk z „Silva Rerum“, 1925 i 1927). Kraków, 1928.
119. Pilat Roman, *Autografy pierwszych trzech ksiąg Pana Tadeusza.* Odb. z Pam. Tow. lit. im. A. M. Lwów, 1892.
120. Ropelewski Stanisław, *Wspomnienie o piśmiennictwie polskiem w Emigracji.* (Kalendarz Pielgrzymstwa Polskiego na rok 1844. Paryż, w Druk. Polskiej J. Marylskiego).
 Najobszerniejsza współczesna ocena *Pana Tadeusza.*
121. Rospond Stanisław, *Słoweniec Matija Čop (1797—1835) o Adamie Mickiewiczu.* Odb. z IV t. Prac Polsk. Tow. dla badań Europy Wschodniej i Bliskiego Wschodu. Kraków, 1933/34.
122. Rossowski Stanisław, *Pan Tadeusz.* Rozbiór szczegółowy. Lwów, 1929.
123. Rostafiński Józef, *Wpływ przeżyć chłopięcych Mickiewicza na obrazu ostatnich dwu ksiąg Pana Tadeusza,*

- oraz o święceniu ziół na Matkę Boską Zielną.* Kraków, 1922.
124. Słowacki Juliusz, *Beniowski*. Pieśń VIII [o Panu Tadeuszu]. Kraków, 1923.
Biblioteka Narodowa, Serja I. Nr. 13–14.
125. Strzelecki Adolf, *Las w życiu i poezji Adama Mickiewicza*. Lwów, 1898.
126. Szotarski Juljan. M. D. *Wzmianka o Kazimierzu Brodzińskim i o jego pismach*. (Rocznik Emigracji Polskiej, Paryż 1836, str. 73—80).
Zdanie o Panu Tadeuszu.
127. Tarnowski Stanisław, *Pan Tadeusz. Uwagi*. Brody, 1907.
Arcydzieła Polskich i Obcych Pisarzy, T. 35.
128. Windakiewicz Stanisław, *Prolegomena do „Pana Tadeusza”*. Kraków, 1918.
129. Witwicki Stefan, *Wieczory Pielgrzyma*. (Rozmaitości moralne, literackie i polityczne, Zesz. II. Paryż, w druk. A. Pinard, 1834).
O Panu Tadeuszu w artykułach: O duchu poetyckim polskiego narodu — o dawnej Polsce i jej poetach ustnych; O prowincjonalizmie między Polakami.
130. Wojciechowski Konstanty, *Hrabia w Panu Tadeuszu a Don Kiszot*. Stryj, 1900.
131. Wojciechowski Konstanty, *„Pan Tadeusz” Mickiewicza a romans Waltera Scotta*. Kraków, 1919.
132. Wysłouch Juliusz, *Sieur Thadée, poëme polonais d'Adam Mickiewicz. Analyse*. (La Brise du Nord. Paris, 1838, s. 193—215.)
133. Zaleski Józef Bohdan, *Mickiewicz podczas pisania i drukowania „Pana Tadeusza”*. List do syna Adama. Paryż, 1875.
134. Zathy Hugon, *Uwagi nad Panem Tadeuszem*. Poznań, 1872.

135. Zgliński Daniel, *Humor w „Panu Tadeuszu“*. Warszawa, 1883.

V

PAN TADEUSZ W MUZYCE

136. Korytyński Albin, *Zaręczyny Zosi, czyli „Koncert nad koncertami“*. Ustęp z „Pana Tadeusza“. Obraz muzyczny, historyczno-narodowy, ułożony na fortepian. Lwów, własność i nakład autora. Litografia C. G. Rödera w Lipsku. Opus 15.
137. Nowicki Ludwik, *Koncert nad koncertami Jankiela*. Polonez z poematu „Pan Tadeusz“. Wilno, nakł. Orgelbranda.
138. Signio Marjan, *Koncert nad koncertami z poematu „Pan Tadeusz“*. Lwów, Gubrynowicz i Syn.
139. Wydzga J. T. i Wydzdzanka Marja, *Libretto do opery „Pan Tadeusz“ z poematu Adama Mickiewicza*. Lwów, 1905.
140. Wydzga J. T., *Pan Tadeusz*. Opera w 4 aktach z poematu Adama Mickiewicza. Muzykę i libretto ułożył przy współudziale w harmonizacji Jana Galla i współpracownictwie w układzie libretta Marji Wydzdzanki. Lipsk. Nakładem autora. Druk F. M. Geidel. Opus 18.

VI

PODOBIZNY POETY

141. Adam Mickiewicz na Krymie, kopja obrazu W. Wańkowicza, obr. ol.
142. — — rysunek Eugenji Morawskiej z natury, podczas pobytu Mickiewicza w Oporowie.
143. — — popiersie w marmurze wykonane przez P. J. David'a d'Angers 1835 r. Oryginał z dedykacją na stronie odwrotnej. <https://rcin.org.pl>

144. — — obraz olejny z natury Teofila Antoniego Kwiatkowskiego.
145. — — na śmiertelnem łożu. Rysowano z natury 15. listopada 1855 r. Rys. oł. i akwarela.
146. — — obraz olejny Franciszka Tepy, mal. w Paryżu r. 1856.
147. — — akwarela J. Semkowicza z 1914 r. według medaljonu Rygiera.
148. — — lit. według obrazu W. Wańkowicza z r. 1828. Lit. Hellbacha.
149. — — lit. Julien'a. Lit. Ducarme w Paryżu.
150. — — lit. I. Bizańskiego. Lit. P. Wyszkowskiego w Krakowie.
151. — popiersie, lit. Lit. P. Wyszkowskiego w Krakowie.
152. — — lit. Kurowskiego. Lit. P. Wyszkowskiego w Krakowie.
153. — popiersie, lit. Lit. T. Vivier'a.
154. — — staloryt, ryt. Croutelle w Paryżu.
155. — — popiersie, lit. Lit. Puławska.
156. — — lit. według obrazu W. Wańkowicza rysował Brodowicz. Lit. Zakładu Nar. im. Ossolińskich we Lwowie.
157. — popiersie, lit. Lit. T. Vivier'a.
158. — popiersie, lit. z 1832 r.
159. — głowa, lit. petersburska według W. Wańkowicza.
160. — — lit. według rys. Kurowskiego w Paryżu r. 1834. rysowana z natury w okresie pisania Pana Tadeusza.
161. — — lit. Tony Toullion'a 1847. Lit. Aubert'a w Paryżu.
162. — — lit. Tony Toullion'a. Lit. Lemercier'a w Paryżu.
163. — — lit. Berndt'a. Nakł. J. Sabińskiego, Wadowice.
164. — — lit. W. Walkiewicza według portretu Zofji Szymanowskiej. Lit. A. Pecq'a.
165. Pomnik Adama Mickiewicza w Poznaniu, wzniesiony w r. 1857, dłuta Władysława Oleszczyńskiego. Staloryt. Antoni Oleszczyński, ryt. 1858 r.

166. Adam Mickiewicz przed złożeniem do trumny. Staloryt. Antoni Oleszczyński ryt. 1861 r.
167. — — staloryt A. Schiassi'ego (nello studio del Ch. Mercurj) podług Romana Postempskiego. Druk. F. Chardon'a w Paryżu.
168. — — lit. W. Dümlera, 1861 r. Lit. A. Dzwonkowskiego w Warszawie.
169. — — lit. J. Mackiewicza podług fotografii M. Szwaycera. Lit. Lemercier'a w Paryżu.
170. — — popiersie, lit. Lit. Kornela Pillera we Lwowie.
171. — — lit. podług obrazu W. Wańkowicza. Lit. W. Kurnatowskiego w Poznaniu.
172. — — lit. Kriehubera z r. 1856. Lit. Reiffenstein'a i Rösch'a we Wiedniu.
173. — — heljograwura A. Riffaut'a według fot. Michała Szweycera. Druk Sarazin'a w Paryżu.
174. Adam Mickiewicz na łożu śmiertelnem. A. L. lit. T. Kwiatkowski fec. 1855 r. Lit. M. Salba w Krakowie.
175. — — cynkotypja według rysunku C. Norwida — w Rzymie 1848 r.
176. Dwanaście kartonów do *Pana Tadeusza* Stanisława Matusiaka.
177. Zosia. Staloryt H. Droehmer'a według L. Straszyńskiego. Premja Twa Przyj. Sztuk Pięknych w Krakowie r. 1863.
178. Wilno — ulica Ostrobramska. Lit. Bichebois — V. Adam według M. Zaleskiego.
Z Albumu de Wilna.

VII

MEDALE, MEDALJONY

179. Borrel V. M., Mickiewicz, Michelet i Quinet, r. 1845; egz. srebrny. <https://rcin.org.pl>

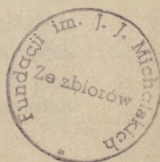
180. Popiersie nawprost. Medaljon; miedź posrebrzana.
181. Popiersie z profilu. Medaljon; miedź posrebrzana.
182. Kurnatowski M., Na XXV-lecie śmierci 1880 r. miedź.
183. Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza, Na pamiątkę przeniesienia zwłok na Wawel, 1890 r.; miedź.
184. Głowacki W., Na pamiątkę przeniesienia zwłok na Wawel. 2 egz., bronz i cyna.
185. Wojtych P., Na pamiątkę przeniesienia zwłok na Wawel. 2 egz., srebro i bronz.
186. Pamiątka uroczystego pogrzebu na Wawelu 1890 r.; bronz.
187. Kurnatowski M., Pamiątka złożenia zwłok na Wawelu. 2 egz., cyna.
188. Pamiątka z uroczystości sprowadzenia zwłok na Wawel 1890 r.; srebro.
189. Żeton na sprowadzenie zwłok do kraju 1890 r.; mosiądz.
190. Ostrowski Władysław, Na odsłonięcie pomnika w Warszawie 1898 r.; 2 egz., mosiądz i cyna.
191. — Żetony na 100-lecie urodzin i na odsłonięcie pomnika w Warszawie. 4 typy. 15 egz.
192. Gerlach i Meissner 1898. Na 100-lecie urodzin; bronz.
193. Kurnatowski M., Na odsłonięcie pomnika w Krakowie 1898; 2 egz. bronz.
194. Żetony na 100-lecie urodzin i na odsłonięcie pomnika w Krakowie 1898 r.; 5 typów w 7 egz.
195. Szymanowski Waclaw, Na 100-lecie urodzin 1898 r.; 2 egz., srebro i bronz.
196. Na pamiątkę odsłonięcia pomnika we Lwowie 1904 r.; mosiądz.
197. Madeyski Antoni, Rzym 1913. Głowa nawprost; bronz.
198. Lubelski Antoni, Na odsłonięcie pomnika A. Bourdelle'a w Paryżu 1929 r.; bronz.

VIII
PAMIĄTKI

199. Pióro, ofiarowane Mickiewiczowi przez Goethe'go w Weimarze.
 200. Fajka Mickiewicza.
 201. Pierścień ofiarowany przez Mickiewicza Józefowi Grabowskiemu.
 202. Podobizna zegarka, ofiarowanego przez Mickiewicza Tyszcze z uwierzytelnieniem Sadyka Paszy.
 203. Klepsydra z zaproszeniem na pożegnanie zwłok w Paryżu przed wywiezieniem do kraju.
 204. Szczątki trumny i obić z pogrzebu w Krakowie w r. 1890.
 205. Karton z popiersiem plastycznym poety. Pamiątka z pogrzebu w Krakowie.
-

P R O C E S
ZAKŁADU NARODOWEGO IM. OSSOLIŃSKICH
O ZDRADE ŚTANU
1 8 3 4 — 1 9 3 4

<https://rcin.org.pl>

KATALOG POKAZU

1. *Lwów około roku 1840-go*. Litografja A. Klaus. Na pierwszym planie Zakład Ossolińskich w czasie procesu o zdradę stanu Konstantego Słotwińskiego i towarzyszy.
2. *Więzienie stanu w Kufsztejn 1840*. Akwarela Nigroniego, sporządzona według szkicu jednego z więźniów Kufsteinu Juljana Horoszkiewicza (oznaczonego na akwaroli numerem 7-ym) i skorygowana przez Edwarda Pawłowicza. Przedstawia 16 zakutych w kajdany Polaków otoczonych strażą w kaplicy więziennej podczas mszy św., odprawianej przez kapelana więziennego.

Klęcząca postać to Konstanty Słotwiński. Jest to jedyna, bardzo zresztą słaba jego podobizna. Po lewej ręce, pierwszy za dwoma strażnikami Aleksander Komarnicki. Ostatni w tej partji więzień (oznaczony numerem 6-ym) smutnej pamięci Adolf Roliński.

3. *List Konstantego Słotwińskiego* (z widokiem Kufsteinu), pisany 30-go czerwca 1837 z Kufsteinu do brata Feliksa, profesora Uniwersytetu i adwokata w Krakowie.
4. *Pismo Święte Starego Testamentu*, prawie wyłączna lektura Konstantego Słotwińskiego w Kufsteinie. Pod jej wpływem napisał on w celi więziennej obszerny poemat w 21 pieśniach p. t. *Zbawienie Świata*. W braku papieru i przyborów do pisania złościł go ostremi kostkami lub ośmi z ryby na marginesach niniejszej książki.

Bezbarwne pismo zaledwie widoczne gołem okiem. W paru miejscach autor wyszedłszy z więzienia pociągnął dawne znaki atramentem.

5. *Zbawienie Świata* poemat napisany przez Słotwińskiego w Kufsteinie.

Mozolnie sporządzony odpis z oryginału, obejmujący dwa tomy, oraz jeden tom przypisków.

Zobacz nr. 4.

6. *List dyrektora Słotwińskiego do kuratora literackiego Zakładu Ossolińskich księcia Henryka Lubomirskiego*, z daty Lwów, 17 marca 1834, pisany bezpośrednio po pierwszej rewizji policyjnej.

Z aktów procesu o zdradę stanu.

7. *List Konstantego Słotwińskiego do Gwalberta Pawlikowskiego*, pisany wkrótce po opuszczeniu Kufsteinu, z daty Głobikowa, 14-go sierpnia 1843, w którym piszący określa swój ówczesny stan fizyczny i duchowy.

8. *Aleksander Komarnicki*, praktykant biblioteczny Zakładu Nar. im. Ossolińskich, obok Konstantego Słotwińskiego główny bohater procesu o zdradę stanu.

Przerys z rysunku Ksawerego Preka.

9. Odpis *Reduty Ordonu* Adama Mickiewicza, sporządzony przez Aleksandra Komarnickiego, z którego zrobiono tajny przedruk.

Z aktów procesu o zdradę stanu.

DRUKI

Pozycje w nawiasach oznaczają dodatki, umieszczone na kartach tytułowych przez Słotwińskiego lub Komarnickiego

10. Brodziński Kazimierz, *O narodowości Polaków...* (Warszawa, 1831).

Tajny przedruk i oryginalne wydanie.

11. Jełowicki Aleksander, *O Towarzystwie Wzajemnej Pomocy*. Paryż, 1833.

Tajny przedruk i oryginalne wydanie.

12. Kniaziewicz Karol, *Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość?* (Wydanie nowe poprawne. W oswobodzonej Warszawie), 1831.

Tajny przedruk i oryginalne wydanie.

13. *Konfederatka*. Trzy zeszyty tajnego wydawnictwa perjodycznego, redagowanego a przeważnie i pisanego przez Słotwińskiego. Bourges, 1833.
Komplet.
14. Łojko Feliks, *Krótkie roztrząszenie prawa trzech dworów do korony polskiej*. (Wydanie drugie w Warszawie, 1831).
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
15. Mickiewicz Adam, *Do Matki Polki*, w Listopadzie 1831 r.
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
16. — *Księgi Narodu Polskiego i Pielgrzymstwa Polskiego*. (Wydanie drugie. W Awenjonie, 1833).
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
17. — *Księgi Narodu Polskiego i Pielgrzymstwa Polskiego*. Paryż, 1833.
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
18. — *Reduta Ordon*, w Dreźnie 1831 r.
Dwa egzemplarze tajne, różniące się między sobą gatunkiem papieru. — Obok pod n-rem 9-ym odpis *Reduty Ordon*, z którego sporządzono niniejszy przedruk.
19. Niemcewicz Juljan U., *Ostatnie słowa do ziomków moich*. 15 kwietnia 1833.
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
20. — *Treny wygnańca*. Poemat. Lipsk, 1833.
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
21. *Rocznica, Druga, Dwudziestego Dziewiątego Listopada*. Lipsk, 1832.
Tajny przedruk z rękopisu Komarnickiego.
22. Różycki Karol, *Powstanie na Wołyniu, czyli pamiętnik wulku jazdy wołyńskiej...* (Wydanie drugie poprawione). Bourges, (1833).
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
23. *Spis Imienny Męczenników Polskich*. Zeszyt I. Obejmu-

jący imiona officerów i obywateli, którzy za udział w walce 1831 r. o narodową niepodległość zesłani zostali w dalekie głębie moskiewskiego caratu. Lipsk, 29 listopada 1832.

Obok rycina litografowana, przedstawiająca zesłańców pracujących w kopalniach pod kontrolą straży.

Spis sporządził Aleksander Komarnicki, rysownik grupy w kopalni nieznanym.

24. *Urządzenie pospolitego ruszenia*. Warszawa, 1830.
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
25. Witwicki Stefan, *Moskale w Polsce*. Paryż, 1833.
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.
26. Żaba Napoleon, *Polak w więzieniu w Paryżu*.
Poemat. Paryż, 1833.
Tajny przedruk i oryginalne wydanie.

LITOGRAFJE

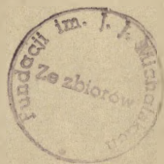
27. *Tadeusz Kościuszko na dwa miesiące przed zgonem r. 1817*. Popiersie według rysunku Ksawerego Zeltnera.
U góry wydanie oryginalne, obok przedruk dozwolony przez cenzurę, u dołu wydanie tajne z zachowaniem zakazanych przez władzę akcesoriów jak gwiazda, promienie i obłoki.
28. *Plac Zygmunta w Warszawie*. Niecenzuralna litografia wedle rysunku R. Orkisz, przedstawiająca dwu szlachciców z kubkami w rękach, spoglądających przez okno na Plac Zygmunta. Obok chłopak w kontuszu z mieczem w dłoni.
29. *Poległym za wolność 1831*. Rysowane w Elblągu 1832 r.
Autor nieznanym.
Przedstawia pomnik z napisem *Sta Viator Heroes Calcas*. Obok trzech żołnierze polscy i kosynier. Na kamieniach grobowych i dookoła pomnika nazwiska poległych i miejscowości ważniejszych bitew. — U dołu niecenzuralne wydanie, u góry oryginalne.
30. *Orzeł polski z napisem dookoła: Dn. 29 Listopada 1830 o godzinie 7 1/4 w wieczor.* Pod tym słowa: *Otwarcie*

Sejmu 18 Grudnia 1830. — 20 Dyktatura. Niżej nazwiska wodzów i generałów, daty i miejscowości ważniejszych bitew, u dołu kamień grobowy z nazwiskami poległych generałów.

Tajne druki i litografie, których mimo skrzętnych poszukiwań, dotychczas ani w aktach procesu, ani w zbiorach lwowskich nie znaleziono.

1. Janowski Jan Nepomucen, *O ostatnich wypadkach rewolucji polskiej.*
 2. Lelewel Joachim, *Trzy konstytucje polskie 1791, 1807, 1815.*
 3. *Rada Narodowa Powstania*, Odezwa, wzywająca Galicjan do poparcia wyprawy Józefa Zaliwskiego, przez dostarczenie koni i pieniędzy.
 4. Wrotnowski Feliks, *Pamiętniki o powstaniu Litwy i Ziem Ruskich w roku 1831.* Część I.
 5. *Zbiór najważniejszych przepisów musztry dla gwardji narodowej.*
-
6. *Pieśni patriotyczne z czasów polskiej rewolucji.* — Litografia z nutami.
-

F 8387

INSTYTUT
 BADAŃ LITERACKICH PAN
 BIBLIOTEKA

00 330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72

Tel. 26-68-63

<https://rcin.org.pl>

URZĄDZENIEM WYSTAWY I OPRACOWANIEM KATALOGU ZAJĘLI SIĘ
ALEKSANDER SEMKOWICZ I WŁADYSŁAW T. WISŁOCKI

<https://rcin.org.pl>

F

8387